

агентство) відійшли від фрагментарного підходу разових кампаній у окремих країнах. Міжнародна компанія «Ем енд Сі Саатчі» розробила єдину глобальну кампанію, яка стала використовуватись на восьми основних ринках Нової Зеландії. Заголовок компанії – 100% Pure Zealand (100% Чиста Нова Зеландія) – було приведено у відповідність із зображенням ландшафтів.

Після 2002 р. до Нової Зеландії почали прибувати туристи, які бажали побачити місця, де знімав фільм Пітер Джексона «Володар перснів». Були створені спеціальні маршрути, що дають можливість побачити вулканічні гори Нгарухое та Тонгаріро, схили відомого вулкану Руапеху, гори Санді.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.teara.govt.nz/en/tourist-industry>

УДК 338.2:[640.6:502](100)

*Олена Лебедєва, Євгенія Єрмолова
(Мелітополь, Україна)*

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЕКО-ГОТЕЛІВ У СВІТІ

Стаття присвячена висвітленню сучасних тенденцій розвитку еко-готелів у світі. Визначено основні особливості та відмінні риси еко-готелів. Виділено основні вимоги, що висуваються до сучасних еко-готелів. Відмічені основні проблеми та перспективи екологічного туризму.

Ключові слова: еко-готель, екологічний туризм, екологічне управління, вторинна сировина, туристична індустрія.

The article is devoted to highlighting the current trends of eco-hotels in the world. It was defined the main features and distinctions of eco-hotels. It was allocated the main demands which are made to modern eco-hotels. The main problems and prospects of ecological tourism were noted.

Keywords: eco-hotel, ecological tourism, ecological management, secondary raw materials, tourist industry.

Кожна людина у сучасному світі все частіше стикається з проблемами екології. Це, наприклад, забруднення повітря, вирубка лісів, регулярний хімічний вплив на продукти харчування. У зв'язку з цим все більшої популярності набуває екологічний туризм, в тому числі еко-готелі.

Еко-готелі – заклади гостинності, які функціонують по принципу гармонійного сусідства з природою, не забруднюючи навколишнє середовище. [1].

Історія виникнення еко-готелів торкається ще часів античності. Ще у давньогрецьких філософів виникало бажання побути наодинці із природою подалі від шуму прадавніх міст. Видатні мислителі та мандрівники Давньої Греції – Геродот, Аристотель, Демокріт – у трактах, присвячених вихованню, рекомендували пізнавати природу в безпосередньому спілкуванні з нею.

Але найбільшою передумовою створенню еко-готелів, стало заснування скаутських таборів та національних парків у США. Відгуком на поширення скаутського руху стало виникнення в Західній Україні у 1910-1911 рр. молодіжних товариств "Січ" та "Пласт", члени яких під час туристських походів на кшталт скаутів пізнавали природу та звичай рідного краю, виробляли навички участі в таборванні, рятувництві. Все більше людей почали тягнутись до відпочинку на лоні дикої природи та подалі від міського галасу та забруднення. Саме це й спричинило початок будівництва прототипів сучасних еко-готелів. [2]

Нажаль, неможливо відстежити який саме готель є першим еко-готелем у світі, адже у момент початку розвитку цієї ніші у індустрії туризму не існувало певних критеріїв у присвоєнні готелю статусу саме еко-готелю. У цій сфері важливим поштовхом для початку обліку еко-готелів та створенні єдиної статистики стало утворення організації “The Green Key”(Зелений ключ), яка вже більше двадцяти років присвоює готелям, ресторанам та атракціонам статусу екологічних.

Організація «Зелений ключ» виникла у 1994р. в Данії на базі Асоціації гостинної та ресторанної індустрії Данії (HORESTA). На початку XXI століття «Зелений ключ» почав діяти спочатку у Франції, потім у Швеції, Естонії та Гренландії. Згодом ця організація почала активно діяти у всіх країнах світу. На 2006р. Було вже присвоєно більш ніж 2500 сертифікатів у 53 країнах світу. Станом на початок 2017 року, присвоєно вже 2780 сертифікатів у 58 країнах.

Потрібно зазначити, що найбільша кількість сертифікатів було присвоєно у Нідерландах (690), Франції (617) та Греції (261). В Україні на даний час є лише 9 «зелених» сертифікатів. [3]

Організація «Зелений ключ» розробила складну систему оцінки закладів для надання їм відповідного сертифіката. Сертифікація саме готелів включає в себе більше 100 критеріїв поділених у 13 розділів. Коротко схарактеризуємо кожен із них:

- екологічне управління (керівництво закладу повинно піклуватись не лише про екологію самого готелю, а й про оточуючі території, установа повинна мати план розвитку готелю мінімум на рік вперед);

- участь персоналу (керівництво повинно проводити періодичні зібрання персоналу, що б пересвідчитись в їх знаннях та готовності притримуватись екологічної атмосфери закладу);

- інформація для гостей закладу (керівництво готелю повинна надавати достовірну інформацію про матеріали, використані при будівництві готелі, їжу, якою харчується клієнт та про місцеві системи громадського транспорту, який діє поблизу готелю);

- вода (розхід води повинен бути зареєстрований раз на місяць, також є певні норми, що регламентують розхід води, наприклад, одночасний потік води з усіх номерів душу ніколи не повинен перевищувати 9 літрів за хвилину, у туалетах 6 літрів за хвилину, більша частка води повинна очищуватись та використовуватись повторно);

- прибирання (заклад повинен повідомляти гостям, які послуги прибирання ведуться за графіком, а про які гість має просити самостійно, увесь папір, рушники та інші предмети, що використовує відвідувач у цілях гігієни повинні бути вироблені з екологічно чистих матеріалів);

- відходи (усі відходи заклади повинні перероблюватись органами влади або власними установами підприємства, заклад повинен реєструвати кількість власних відходів та складати план відходів на місяць уперед, постійно його скорочуючи, на території готелі повинні існувати смітники для різних видів відходів, вся їжа, що є на території закладу повинна бути у упаковках, які можна переробити після споживання);

- енергія (щонайменше 75% ламп повинно бути енергозберігаючими, усю систему вентиляції потрібно чистити хоча б раз на рік, зовнішнє освітлення зводиться до мінімуму завдяки датчикам автоматичного включення, енергетичний аудит проводиться раз на 5 років, всі прилади, що використовують електроенергію вимикаються у період невикористання);

- їжа та напої (у процесі приготування їжі не повинні використовуватись м'ясо тих тварин чи риби, які знаходяться під загрозою зникнення, їжа повинна бути приготовлена з екологічно чистих продуктів);

- внутрішнє середовище закладу (в екологічних закладах суворо забороняється палити, при будівництві використовуються лише екологічно чисті матеріали);

- соціальна відповідальність (засновники закладу повинні приймати участь у заходах присвячених не лише екології, але й освіті і охороні здоров'я, основна концепція закладу не повинна суперечити культурі та історії свого регіону);

– екологічна активність (гості закладу повинні бути проінформовані про наявні поблизу зелені зони та норми поведінки у цих місцях, а також про правила поведінки у самому готелі та прилеглих до нього територій);

– адміністрування (увесь персонал повинен притримуватись тих норм поведінки, що встановлені для гостей, заклад ініціює зменшення використання паперу, заклад інформує про екологічні норми своїх постачальників та заохочує їх наслідувати правила «зеленого ключа»). [3]

Це перелік лише найголовніших критеріїв, але дивлячись на це стає зрозумілим, що отримати сертифікат «Зеленого ключа» справа зовсім не з легких. Але існує багато закладів, що насправді піклуються про екологічну безпеку суспільства і дотримуються усіх цих правил.

В Україні першим готелем, що отримав «зелену» винагороду став Radisson Blu Hotel у Києві. Ця подія відбулась у 2012 році напередодні «Євро 2012». Отже цей готель вже упродовж п'яти років має відзнаку «Зеленого ключа».

Далі пропонуємо розглянути декілька незвичайних готелів, які нагороджені відзнакою зеленого ключа, щоб на їх прикладі зрозуміти, що саме є надзвичайною ознакою цих об'єктів індустрії туризму.

Перший еко-готель, що яскраво вирізняється з поміж інших – це Finca Rosa Blanca Coffee Plantation and Inn, що розташований на кавових плантаціях Коста-Ріки. Основними особливостями цього готелю є те, що органічні відходи від кавових плантацій слугують добривом для вирощування продуктів, які згодом подаються відпочиваючим. Таким чином готель допомагає переробляти відходи та забезпечує своїх гостей екологічною їжею. Окрім того, для підтримки економіки регіону на плантації та в готелі працюють лише місцеві жителі.

Ще один еко-готель, що вражає своїм ставленням до природи – це Bardessono, що знаходиться у США. Його особливістю є те, що він повністю збудований з вторинної сировини та має датчики для економії води та світла у кожному пропонованому гостям номері.

Parkroyal on Pickering у Сінгапурі вражає тим, що має власний парк, який доглядається за кошти еко-готелю і має величину 15 тис. кв. м. На території цього парку вирощуються рідкісні та дорогоцінні рослини. Готель збудований повністю з екологічно чистих матеріалів та має пристрій для збору дошової води, що б зекономити її розхід та оборотного водопостачання. Для економії електроенергії по всій території еко-готелю встановлені датчики руху. Всі відходи ретельно сортируються та проходять вторинну переробку, що організовують місцеві органи влади. Parkroyal on Pickering увійшов до списку семи готелів майбутнього за версією «Forbes».

Еко-готель Refuge du Gouter знаходиться на території французьких Альп та має повітряні і сонячні генератори, що виробляють електроенергію для відвідуючих готелю. Ця енергія йде також на розтоплення снігу, який згодом використовується у якості води для господарських потреб.

Аналізуючи все описане вище, можемо зробити висновок, що еко-готель – це заклад, який турбується не лише про власних відвідувачів, але й має на меті покращити життя суспільства у цілому. Дивлячись на перелік вимог, які висуває «Зелений ключ» можемо з упевненістю казати, що ця організація наголошує у першу чергу на екологічності самого готелю, економічності у використанні природних ресурсів та корисності самого готелю для покращення навколишнього середовища. Кожен готель, який отримав сертифікат «Золотого ключа» має власні методи, завдяки яким він турбується про навколишнє середовище та майбутнє для людства.

Отже, еко-готелі – це майбутнє туристичної індустрії, адже попит на них зростає з кожним роком, здебільшого через зростання екологічних проблем, але ця ланка у готельній індустрії має і певні проблеми. Основними проблемами є зовсім недешева вартість енерго- та

водозберігаючого обладнання й відсутність або дуже низька підтримка закладів з боку суспільства та органів державної влади.

Завдяки подоланню цих проблем і розширенню мережі еко-готелів та взагалі екологічних закладів у світі, людство може позбутися низки проблем, які зараз дуже сильно загрожують суспільству. Більшість еко-готелів використовують найсучасніші технології для вторинної переробки відходів та економії дуже цінних для людства ресурсів, саме тому за ними і є майбутнє туристичної індустрії світу.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Кравченко А.І., Басюк Д.І. Особливості організації обслуговування в еко-готелях // Національний університет харчових технологій. – К., 2017.
2. Сергеева Т.К. Экологический туризм: Учебник. – М.: Финансы и статистика, 2004.
3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.greenkey.global> / Офіційний сайт організації «Зелений ключ»
4. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://recyclemag.ru/article/10-luchshih-ekootelej-mira> / Найбільш екологічні готелі світу.
5. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://tourlib.net/books_green/hrabovchenko01.htm / Введення до екологічного туризму.

УДК 911.38

Марія Максимів
(Тернопіль, Україна)

ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДВОЛОЧИСЬКОГО РАЙОНУ ТА ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ

У статті здійснено спробу оцінити туристичний потенціал Підволочиського району на основі аналізу привабливості наявних природних та історико-культурних ресурсів. Описані найбільш привабливі природні, історичні, культурні, архітектурні пам'ятки. Виокремлено основні чинники, які впливають на розвиток туризму в районі.

Ключові слова: туризм, туристичний потенціал, пізнавальний туризм, сакральний туризм, об'єкти природно-заповідного фонду, унікальні ландшафти, історико-культурні туристичні ресурси.

The article attempts to estimate the tourism potential of the Pidvolochysk district based on the analysis of the attractiveness of the available natural and historical and cultural resources. The most attractive natural, historical, cultural, architectural monuments are described. The main factors, that influence development of tourism in the region are singled out in the article.

Key words: tourism, tourism potential, cognitive tourism, sacral tourism, objects of natural reserve fund, unique landscapes, historical and cultural tourist resources.

Вступ. Сьогодні з ростом добробуту суспільства, зростанням доходів громадян все більша їх кількість знаходить час на те, щоб пізнавати свій рідний край та подорожувати. Адже туризм сьогодні є одним із важливих соціально-економічних явищ сучасності, що підпорядковується об'єктивним законам розвитку усього суспільства. Основою розвитку туризму є атрактивність (привабливість) місця. Велика частина населення не знає про чималу кількість туристичних об'єктів Підволочиського району. Проблема полягає в тому, що потенціал цієї території не достатньо розвинений. Вивчення наявного рекреаційного потенціалу району, стану його привабливості і збереження, можливостей використання стає